

การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
โรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2*
ACADEMIC ADMINISTRATION FOR QUALITY OF THE DIGITAL ERA
STUDENTS OF SCHOOL NETWORK 1-4 ADMINISTRATION IN TRAKAN
PHUET PHON DISTRICT, UNDER UBON RATCHATHANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สุดารัตน์ โสสอน¹ และ เมธาวี โชติชัยพงศ์²

Sudarat Soson¹ and Methavee Chotchaipong²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻²Ratchathani University, Thailand

Corresponding Author's Email: sudarat.soson67tucktick@gmail.com

วันที่รับบทความ : 28 มีนาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ 8 เมษายน 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 10 เมษายน 2569

Received 28 March 2026; Revised 8 April 2026; Accepted 10 April 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน และ 2. ศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 163 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 156 คน คิดเป็น 95.71% เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5

Citation:

* สุดารัตน์ โสสอน และ เมธาวี โชติชัยพงศ์. (2569). การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(3), 1333-1352.

Sudarat Soson and Methavee Chotchaipong. (2026). Academic Administration For Quality Of The Digital Era Students Of School Network 1-4 Administration In Trakan Phuet Phon District, Under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(3), 1333-1352.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง .45-.86 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และ 2) ข้อเสนอการพัฒนากิจการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน มีข้อเสนอที่สำคัญ ดังนี้ (1) ผู้บริหารควรร่วมกันกับครูสร้างหลักสูตรที่ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาเป็น โดยบูรณาการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน (2) ผู้บริหารควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (3) ผู้บริหารควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และสื่อดิจิทัลในการนิเทศ เพื่อเพิ่มความสะดวกและเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้การสอนได้ง่ายขึ้น (4) ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสำหรับทั้งครูและนักเรียน และ (5) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าสถานศึกษาจะใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารรอบด้าน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล, ผู้บริหารโรงเรียน

Abstract

This research article aims to: 1) The academic administration for quality of the digital era students, and 2) The recommendations to develop academic administration for quality of the digital era students. This is a quantitative research study. The sample group consisted of 163 school administrators and teachers. 156 people responded to the questionnaire, representing 95.71%. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a discrimination power per item ranging from .45-.86, and a reliability of .97. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that: 1) The academic administration for quality of the digital era students as a whole and in each aspect were practiced

at the high levels, and 2) The recommendations to develop the academic administration for quality of the digital era students, revealed important highlights: (1) Should collaborate with teachers to create a curriculum that trains students to use higher-order thinking skills, analytical thinking, synthesis, and problem-solving, by integrating with real-life problems. (2) Administrators should update the curriculum to be modern and responsive to technological changes. (3) Administrators should use online platforms and digital media for supervision to increase convenience and easier access to teaching and learning information. (4) Administrators should organize training and provide knowledge about ethics and safety in using technology for both teachers and students. and (5) Administrators should clearly define a policy that the educational institution will use media, innovations, and technology to develop comprehensive communication skills.

Keywords: Academic administration, Developing student quality in the digital age, School administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของศตวรรษที่ 21 ทำให้ภาคการศึกษาไทยต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต สถานศึกษา จำเป็นต้อง มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรสำคัญในการบริหารจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารตามนโยบาย และมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อให้งานวิชาการของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบประเด็นความท้าทายที่ซับซ้อนและส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อคุณภาพการศึกษา โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่ ความไม่สอดคล้องระหว่างโครงสร้างหลักสูตรกับบริบทจริง ซึ่ง พัทธมน สระแก้ว และคณะ (2560) ระบุว่า หลักสูตรแกนกลางยังขาดการเชื่อมโยงกับหลักสูตรสถานศึกษาและวิถีชีวิตของผู้เรียน อีกทั้งยังขาดระบบการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนได้ วิถีปฏิบัติที่สำคัญประการต่อมาคือ ข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลและภาระงาน โดยมักพบปัญหาครูมีจำนวนน้อยและต้องสอนในรายวิชาที่ไม่ตรงตามวุฒิการศึกษา ซึ่ง พระราชวร ปัญญาวิโร (เพชรไพร) (2562) พบว่า ครูต้องแบกรับภาระงานนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป โดยเฉพาะภาระจากการเตรียมรับการประเมินโรงเรียนที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเวลาในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังขาดบุคลากรสายสนับสนุนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น งานทะเบียนและงานวัดผล ทำให้เครื่องมือที่ใช้ประเมินผู้เรียนขาดความหลากหลายและไม่สะท้อนสมรรถนะที่แท้จริง จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่อาจละเลยภาระหน้าที่ในการวางระบบบริหารจัดการวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับยุคดิจิทัล โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล ไม่ได้เป็นเพียงการมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเท่านั้น แต่คือการยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในโลกอนาคตได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพของตนเอง เพราะคุณภาพชีวิตที่ดีคือปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน (ลลิตวดี ระดาบุตร และคณะ, 2565)

กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จากการวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2566 พบประเด็นวิกฤตที่ต้องเร่งแก้ไขในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (RT) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมถึงผลการทดสอบระดับชาติ (NT และ O-NET) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2565 ล้วนอยู่ในระดับต้องปรับปรุง นอกจากนี้ ยังพบว่าการดำเนินโครงการสำคัญต่าง ๆ ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร โดยมีสาเหตุหลักจากข้อจำกัด ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ โครงการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะชาติกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) และการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ทำให้การนำ

หลักสูตรไปใช้จริงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ด้านการมีส่วนร่วมและพื้นฐานสำคัญ โครงการยกระดับคุณภาพภาษาไทย "เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน" มีสัดส่วนการเข้าร่วมจากสถานศึกษาน้อย ซึ่งส่งผลกระทบต่อรากฐานการเรียนรู้อื่น ๆ ด้านการบริหารจัดการและบุคลากร พบปัญหาการดำเนินงานด้านการตรวจสอบภายในไม่ถูกต้องตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน รวมถึงวิกฤตขาดแคลนอัตรากำลัง และบุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดทักษะดิจิทัล (Digital Skills) ที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษายุคใหม่ สภาพการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาที่ยังต้องได้รับการยกระดับอย่างเร่งด่วน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการบริหารงานวิชาการเชิงรุก โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัลควบคู่ไปกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ เพื่อสร้างคุณภาพผู้เรียนที่พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2, 2566)

จากข้อมูลดังกล่าว จึงศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการศึกษาจะเป็นสารสนเทศที่สำคัญเพื่อใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน และเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนวางแผนการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักแรกของการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มประสิทธิภาพ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด หรือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ทั้งผู้บริหาร คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้ Smith (1961) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้เวลาในการบริหารและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ งานบริหารวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40 งานบริหารบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 20 งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20 งานบริหารการเงิน งานบริหารอาคารสถานที่ งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน และงานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวปรับวิสัยทัศน์ เพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กร ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) สรุปกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการที่เป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา

2. แนวคิดคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล ตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ของ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2565) ได้ระบุไว้ว่า สมรรถนะที่สำคัญในลักษณะของคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล ต้องมีความสามารถ 5 ประการ ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Prensky (2012) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนในยุคดิจิทัล ผู้เรียนเป็นดังจรวดที่มีความสามารถในการควบคุมหรือนำทางตนเอง และต้องการเชื้อเพลิงที่เหมาะสมจากครูเพื่อช่วยให้เดินทางไปยังที่หมายใหม่ ๆ และกว้างไกลกว่าเดิม ซึ่งบทบาทของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ควรมีลักษณะดังนี้ นักวิจัย ผู้ใช้และผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี นักคิดและนักสื่อความคิด ผู้เปลี่ยนโลก และเป็นครูของตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แนวคิดการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) สรุปรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการที่เป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา และแนวคิดคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล ตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ของ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2565) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยนำตัวแปรมาบูรณาการได้กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีรูปแบบของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีโรงเรียน จำนวน 45 โรงเรียน ปีการศึกษา 2567 มีประชากรรวม จำนวน 283 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน และครูผู้สอน จำนวน 247 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีโรงเรียนจำนวน 45 โรงเรียน ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวน 163 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครูผู้สอน จำนวน 142 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามเครือข่ายสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงาน และกลุ่มเครือข่ายที่ปฏิบัติงาน เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอการพัฒนากิจการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เป็นข้อคำถามปลายเปิด

ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) และแนวคิดคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล ตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ของ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2565) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ นำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า แบบสอบถาม ตอนที่ 1 จำนวน 2 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ตอนที่ 2 จำนวน 50 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 ตอนที่ 3 จำนวน 25 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยใช้สูตรของ Pearson และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า แบบสอบถาม จำนวน 50 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .45-.86 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97 และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี นำหนังสือดังกล่าว เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอดงหลวง จังหวัดลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มีความสมบูรณ์ จำนวน 156 ฉบับ คิดเป็น 95.71% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 163 คน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ระยะเวลาที่ศึกษา คือ ปีการศึกษา 2567-2568

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงาน และกลุ่มเครือข่ายที่ปฏิบัติงาน ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอดงหลวง จังหวัดลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอดงหลวง จังหวัดลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาหาค่าความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอดงหลวง จังหวัดลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกเป็นโดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และอันดับที่ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ ที่
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการสื่อสาร	4.01	.73	มาก	19
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการคิด	3.55	.54	มาก	25
3. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการแก้ปัญหา	4.09	.71	มาก	12
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.07	.55	มาก	14
5. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	3.79	.50	มาก	24
6. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความสามารถในการสื่อสาร	4.13	.73	มาก	8
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความสามารถในการคิด	4.03	.59	มาก	18
8. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความสามารถในการแก้ปัญหา	4.11	.79	มาก	9
9. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.22	.55	มากที่สุด	2
10. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.00	.78	มาก	21
11. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร	4.04	.76	มาก	17
12. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด	4.20	.75	มาก	4

13. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา	4.13	.49	มาก	7
14. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.15	.69	มาก	6
15. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.09	.55	มาก	11
16. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการสื่อสาร	4.06	.82	มาก	15
17. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการคิด	4.04	.51	มาก	16
18. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการแก้ปัญหา	4.01	.78	มาก	20
19. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.19	.79	มาก	5
20. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.08	.75	มาก	13
21. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร	4.24	.71	มากที่สุด	1
22. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด	4.11	.82	มาก	10
23. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา	3.93	.56	มาก	23
24. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.20	.70	มาก	3
25. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	3.98	.53	มาก	22
รวม	4.06	.46	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศ

การศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .71) รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .55) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการคิด ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = .54)

2. ข้อเสนอการพัฒนากิจการงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อเสนอการพัฒนากิจการงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

ข้อเสนอการพัฒนากิจการงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียน	ความถี่
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการคิด ผู้บริหารควรร่วมกันกับครูสร้างหลักสูตรที่ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาเป็น โดยบูรณาการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน	46
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี	24
ด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และสื่อดิจิทัลในการนิเทศ เพื่อเพิ่มความสะดวกและเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้การสอนได้ง่ายขึ้น	22
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสำหรับทั้งครูและนักเรียน	21
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการสื่อสาร ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าสถานศึกษาจะใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารรอบด้าน	21

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อเสนอการพัฒนากิจการงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีข้อเสนอที่สำคัญสูงสุด 5 ประการ เรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) ผู้บริหารควรร่วมกันกับครูสร้างหลักสูตรที่ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาเป็น โดยบูรณาการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน (ความถี่ 46) (2) ผู้บริหารควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (ความถี่ 24) (3) ผู้บริหารควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และสื่อดิจิทัลในการนิเทศ เพื่อเพิ่มความสะดวกและเข้าถึงข้อมูลการเรียนการสอนได้ง่ายขึ้น (ความถี่ 22) (4) ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสำหรับทั้งครูและนักเรียน (ความถี่ 21) และ (5) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าสถานศึกษาจะใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารรอบด้าน (ความถี่ 21)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาอภิปรายผลในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียน ที่มีการปรับตัวเข้าสู่การบริหารจัดการสมัยใหม่ จุดแข็งที่โดดเด่น (ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด) คือ ด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเน้นการนิเทศเพื่อพัฒนาการสื่อสาร สะท้อนถึงวิสัยทัศน์ที่มองว่า การสื่อสาร คือ สะพานเชื่อมความรู้ในยุคดิจิทัล การสื่อสารที่ชัดเจนและสุภาพช่วยสร้างความไว้วางใจและลดความขัดแย้ง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการทำงานร่วมกันในสถานศึกษา รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้เน้นถึงการเน้นเรียนรู้จากประสบการณ์จริง แสดงถึงการก้าวข้ามการเรียนแบบบรรยายสู่การสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน ส่วนประเด็นที่ควรพัฒนา (ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด) คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการคิด เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

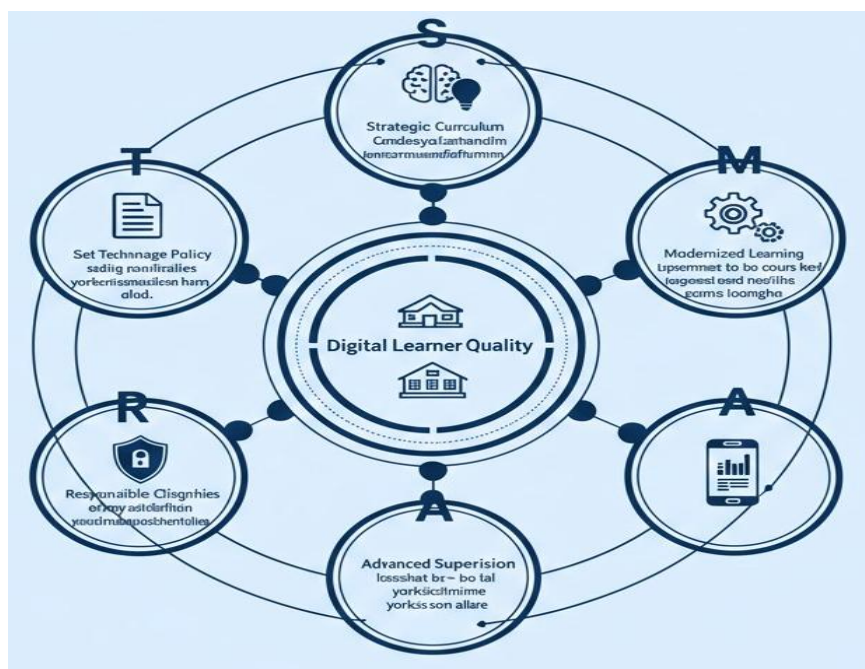
ความซับซ้อนของสมรรถนะการคิด ด้วยการพัฒนาทักษะการคิด (โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์) เป็นนามธรรมที่ต้องอาศัยการออกแบบหลักสูตรที่ลุ่มลึกและต่อเนื่อง มากกว่า การปรับเปลี่ยนเพียงเนื้อหาเบื้องต้น หรืออาจเป็นเพราะหลักสูตรสถานศึกษาอาจยังยึดติดกับ ตัวชี้วัดความรู้ มากกว่าการวัดสมรรถนะ ทำให้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงระบบ หรือการคิดนอกกรอบยังมีจำกัด และแม้จะมีการพัฒนาหลักสูตร แต่การติดตามผลและ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับความถนัดเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ยังดำเนินการได้ค่อนข้างยากในทาง ปฏิบัติเมื่อเทียบกับการนิเทศ หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั่วไป ซึ่งสอดคล้องบทความของ จีรวัดน์ ภูอาบทอง และคณะ (2564) ที่ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เกิดกับผู้เรียน สถานศึกษา ใช้กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาให้มีความสามารถในการแข่งขัน และเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงพัฒนาครูและ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน และจำเป็นต้อง ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามระดับชั้น การคิด คำวนการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ และยกระดับผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นหรือมีคุณภาพเป็นไปตาม เป้าหมาย และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัณฐณิกานต์ ทองโคตร และวานิช ประเสริฐพร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สภาพ ปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีข้อเสนอที่สำคัญสูงสุด 5 ประการ เรียง ตามลำดับ ดังนี้ (1) ผู้บริหารควรร่วมกันกับครูสร้างหลักสูตรที่ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิด ขั้นสูงคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาเป็น โดยบูรณาการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงใน ชีวิตประจำวัน (2) ผู้บริหารควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (3) ผู้บริหารควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และสื่อดิจิทัลในการนิเทศ เพื่อเพิ่มความสะดวกและเข้าถึงข้อมูลการเรียนการสอนได้ง่ายขึ้น (4) ผู้บริหารควรจัดให้มีการ อบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสำหรับทั้งครูและ นักเรียน และ (5) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าสถานศึกษาจะใช้สื่อ นวัตกรรม

และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชะเอม มีขาว (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563-2572) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้บริหารควรนำกระบวนการตรวจสอบคุณภาพ มาใช้เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาสำคัญที่สุดเพราะ คือ แผนการทำงานตามแผน สื่อ และนวัตกรรมเป็นตัวเสริม เพื่อให้กระบวนการศึกษามุ่งสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารควรพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพื่อจะขับเคลื่อนงานวิชาการ พัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนให้มีความทันสมัยไม่ล้าหลัง การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก คุณสมบัติของผู้บริหารยุคใหม่ควรมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย จะทำให้กระชับฉับไวตลอดเวลา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาณุพงศ์ ธงศรี (2567) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนางานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลบนฐานของเทคโนโลยีดิจิทัล ออกแบบหลักสูตรเพื่อพัฒนาการใช้เครื่องมือและการสร้างเนื้อหาผ่านเทคโนโลยีในยุคการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัล กำหนดวัตถุประสงค์โครงสร้าง และการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสถานการณ์ของยุคการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัล

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สรุปลักษณะภาพที่ 1

ภาพที่ 1 SMART-A Model (Academic Management for Digital Era)

จากภาพที่ 1 SMART-A Model (Academic Management for Digital Era) โมเดลนี้มุ่งเน้นการปฏิรูปหลักสูตร ให้เป็นฐานของการคิดระดับสูง โดยมีเทคโนโลยี เป็นทั้งเครื่องมือในการนิเทศและสื่อการสอน ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และมีนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหาร เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสุดท้ายคือคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เรียนในโลกอนาคต สรุปลักษณะภาพที่ 1

1. S: Strategic Curriculum : ร่วมพัฒนาหลักสูตรคิดขั้นสูง บูรณาการการแก้ปัญหาจากชีวิตจริง โดยผู้บริหารร่วมกันกับครูสร้างหลักสูตรที่ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูง คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาเป็น โดยบูรณาการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน

2. M: Modernized Learning: ปรับปรุงหลักสูตรทันสมัย เพื่อทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี โดยผู้บริหารปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

3. A: Advanced Supervision: ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล ยกระดับการนิเทศอัจฉริยะ โดยผู้บริหารใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และสื่อดิจิทัลในการนิเทศ เพื่อเพิ่มความสะดวกและเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้การสอนได้ง่ายขึ้น

4. R: Responsible Citizenship: ปลูกฝังจริยธรรมดิจิทัล และความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยี โดยผู้บริหารจัดให้มีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสำหรับทั้งครูและนักเรียน

5. T: Technology Policy: ขับเคลื่อนนโยบายสื่อวิจัย และนวัตกรรมการสื่อสารรอบด้าน โดยผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าสถานศึกษาจะใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารรอบด้าน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะสูงสุด คือ ผู้บริหารควรร่วมกันกับครูสร้างหลักสูตรที่ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาเป็น โดยบูรณาการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทเชิงรุกในการวางระบบบริหารจัดการวิชาการที่ทันสมัย และการบริหารงานวิชาการยุคใหม่จึงต้องมีความกระชับ ฉับไว และใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อสร้างนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างแท้จริง ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย **1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้** ประกอบด้วย 1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ควรพัฒนาแพลตฟอร์ม ห้องปฏิบัติการฝึกสอนดิจิทัล (Digital Coaching Lab) ระดับเขตพื้นที่ฯ เพื่อเป็นคลังสื่อและแผนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิด และใช้ระบบนิเทศแบบออนไลน์ ระหว่างครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 1-4 เพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิคการสอนที่กระตุ้นการถาม-ตอบเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้บริหารมีเครื่องมือในการนิเทศที่ทันสมัย และครูได้รับคำแนะนำในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างสม่ำเสมอ และ 1.2 ด้านการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความสามารถในการคิด เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไขเชิงรุก โดยควรวิเคราะห์และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร ด้วยการตรวจสอบว่าโครงสร้างรายวิชาใดต้องปรับเปลี่ยนสัดส่วนตัวชี้วัดที่เน้นการวิเคราะห์ และการประเมินค่า ควรแทรกสถานการณ์จริง หรือประเด็นร่วมสมัยลงในคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้ นักเรียนต้องฝึกคิดวิเคราะห์เพื่อหาทางออก มากกว่าการหาคำตอบที่ถูกเพียงข้อเดียว และควรใช้รูปแบบการสอนที่กระตุ้นการคิด นำเทคโนโลยีมาช่วยวิเคราะห์ ปฏิรูประบบการวัดและประเมินผล โดยลดข้อสอบปรนัย และการประเมินตามสภาพจริง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนที่วัดทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป จากประเด็นที่ค้นพบจากการวิจัยที่สำคัญ 2.1 ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ประเด็นร่วมสมัยของผู้เรียน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 และ 2.2 ศึกษาความพร้อมและแนวทางการนำ AI มาบูรณาการในหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1 - 4 อำเภอตระการพืชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- จิรวัดน์ ภูอาบทอง และคณะ. (2564). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 40(3), 38.
- ชะเอม มีเชาว์. (2565). การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563-2572) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐธินิพนธ์ ทองโคตร และวานิช ประเสริฐพร. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 10(37), 113-123.

- พระราชวุฒิ ปรญญาวชิโร (เพชรไพร). (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วารสารบัณฑิตมหาจุฬาลงกรณ. 6(2). 130-142.
- พัชฌณ สรรแก้ว และคณะ. (2560). ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 32. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติและนานาชาติ 2560 (1540-1548). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาณุพงศ์ ธงศรี. (2567). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการเปลี่ยนฉบับพลันทางดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลลิตวดี ระดาบุตร และคณะ. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตสัตตบงกช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(38), 136-144.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2566. อุบลราชธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). คู่มือหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2565). แนวทางการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

Smith, E. W. (1961). *The education is encyclopedia*. New York: Methuen.